

аховы тэкстаў і баз даных. Найбольш простыя крыптаграфічныя спосабы аховы інфармацыі статычны і дынамічны. Дынамічная крыптаграфія можа ўжывацца пры распрацоўцы прыкладнога праграмнага забеспячэння. У выпадку выкарыстання выконваемых модуляў для апрацоўкі інфармацыі ці ў выпадку неабходнасці апрацоўкі інфармацыі рознымі праграмамі пытанне значна ўскладняецца. Адзначым, што метады крыптаграфіі не абараняюць інфармацыю пры некаваліфікаваным абыходжанні ці наўмысным пашкоджанні.

У выпадку статычнай крыптаграфіі даныя застаюцца даступнымі пры аварыйным закапчэнні работы. Як для статычнага, так і для дынамічнага рэжыму актуальным застаецца пытанне надзейнасці шыфраў і бяспекі аперацый шыфроўкі і дэшыфроўкі.

Для вырашэння праблемы аховы тэкставых файлаў намі быў абраны падыход, ў якім выкарыстоўваецца перавызначэнне структурных адзінак, звязаных з фізічнымі асаблівасцямі захоўвання інфармацыі на дысках. Гэты спосаб не выключае некаторыя недахопы, звязаныя з абслугоўваннем дыскаў, але на даным этапе ўкаранення вылічальнай тэхнікі ў навучальны працэс універсітэта можа быць эфектыўна выкарыстаны для аховы інфармацыі рознага тыпу ад несанкцыяніраванага доступу.

Дзямешка Л.А.,
прафесар

**АСВАЕННЕ СТУДЭНТАМІ
СУЧАСНЫХ ІНФАРМАЦЫЙНЫХ
ТЭХНАЛОГІЙ У ПРАЦЭСЕ Вывучэння
КУРСА «БІБЛІЯТЭЧНАЕ
АБСЛУГОЎВАННЕ»**

Згодна з вучэбнай праграмай у курсе «Бібліятэчнае абслугоўванне» вылучаны раздзел «Структура, сістэма і тэхналогія бібліятэчнага абслугоўвання». У гэтым раздзеле вивучаюцца тэмы «Развіццё формаў бібліятэчнага абслугоўвання», «Арганізацыя і тэхналогія бібліятэчнага абслугоўвання на абанеменце, у чытальнай зале, праз нестатыянарныя формы, па МБА і міжнароднаму МБА».

На лекцыях студэнты атрымліваюць веды па дыспетчарызацыі бібліятэчных цыклаў, рэгуляванні руху дакументаў і чытацкіх запатрабаванняў, тэрмінаў і паслядоўнасці выканання працэсаў і аперацый апрацоўкі дакументаў і чытацкіх запатрабаванняў, накіраваных на павышэнне якасці вынікаў бібліятэчнага абслугоўвання. Пры вивучэнні тэмы «МБА: тэхналогія функцыянавання» студэнты знаёмяцца з традыцыйным і аўтаматызаваным

тэхналагічным рэжымам на прыкладзе буйных галіновых цэнтраў і Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Падчас вытворчай практыкі яны прымаюць непасрэдны ўдзел у выкананні паслядоўна аўтаматызаваных працэсаў: увод новых паступаючых заказаў, перадача іх у фонды, зварот з фондаў, перадача заказаў абанентам, зварот дакументаў ад абанентаў, зварот іх у фонды, перанакіраванне запытаў.

На лекцыі даецца паняцце аб сістэме абслугоўвання карыстальнікаў CORI, якая прыцягнула да сябе ўвагу бібліятэк Расіі і некаторых краін СНД. Цікавыя студэнтаў і сродкі вылічальнай тэхнікі: статыстычныя лічыльнікі для вядзення штодзённай бібліятэчнай статыстыкі, электронныя калькулятары, лічыльна-лічбавыя машыны серыі «Электроніка» (БЗ-ОБМ, МК-59, СЗ-22, МК-42, МК-44) для ўліку вынікаў абслугоўвання, складання планаў і справаздач.

Практыка дае магчымасць пры авалоданні тэхналогіяй бібліятэчнага абслугоўвання пазнаёміцца з выкарыстаннем АС непасрэдна ў бібліятэцы: міні-ЭВМ, ПЭВМ, лазернага прытэра, камплекта літаратуры для нанясення і злічвання штрыхавых кодаў, лакальнай вылічальнай сеткі, прыстасаванняў аднаразовага запісу і шматразовага счытвання інфармацыі на аптычных кампакт-дысках і інш.

На жаль, асваенне студэнтамі сучасных інфармацыйных тэхналогій магчыма пакуль што толькі на базе буйных бібліятэчных цэнтраў і падчас вытворчай практыкі ці самастойнай навуковай працы. Камп'ютэрныя лабараторыі Беларускага універсітэта культуры перагружаны, сучасных ПЭВМ не хапае.

Алянюк Н.В.,
выкладчык

**ПРАБЛЕМЫ
ЎДАСКАНАЛЕННЯ ПРАКТЫЧНАЙ
НАКІРАВАНАСЦІ ВЫКЛАДАННЯ
КУРСА «БІБЛІЯТЭЧНЫЯ ФОНДЫ»**

Курс «Бібліятэчныя фонды» з'яўляецца адным з вядучых, фундаментальных курсаў, якія забяспечваюць студэнтаў спецыяльнымі ведамі. Існуючая праграма курса, як сведчаць вынікі вивучэння гатоўнасці выпускнікоў да выканання сваіх функцый у бібліятэцы, у прынцыпе забяспечвае атрыманне неабходных ведаў для працы з фондамі. Згодна з данымі, каля 2/3 студэнтаў дастаткова высока ацэньваюць свае веды і практычныя навыкі і адчуваюць упэўненасць на гэтым накірунку работы. Хочацца заўважыць, што кожны пяты выпускнік жадаў бы займацца ў бібліятэцы менавіта працэсамі фарміравання і кіравання фондамі.